

arteveldehogeschool

LID VAN DE ASSOCIATIE UNIVERSITEIT GENT

Kunnen teamteachers rekenen?

Ja

Neen

mieke.meirsschaut@arteveldehs.be

isabelle.step@arteveldehs.be

Kennismaking

Steunpunt Onderwijs: onderzoek naar teamteaching

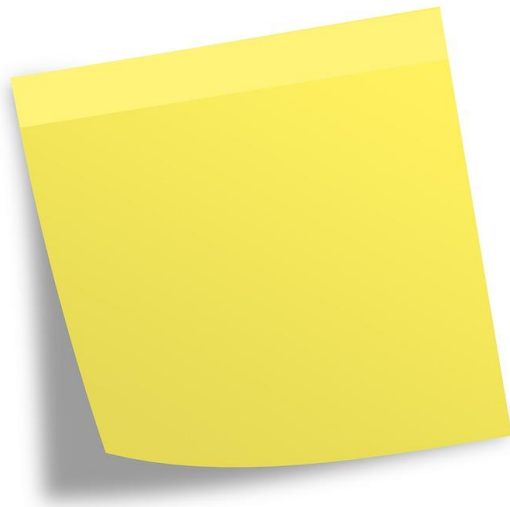
<https://www.arteveldehogeschool.be/projecten/teamteaching-samen-onderweg>

www.steunpuntsono.be

Kennismaking

L... L van 'Liever samen dan alleen lesgeven'

Doelen

- Je komt te weten wat de **meerwaarde** is van teamteaching
- Je krijgt zicht op **gevolgen** van teamteaching voor leerkrachten en het schoolteam
- Je leert de **randvoorwaarden** van teamteaching kennen
- Je verkent wat **gedeeld leiderschap** met teamteaching te maken heeft

Teamteaching of co-teaching?

Teamteaching = ...

- Diverse onderwijsprofessionals
- SAMEN
 - 1+1 = 3 (Kunnen teamteachers rekenen? Neen!)
- Voor – tijdens – na
- Co-teaching = ...

Modellen van teamteaching

Waarom teamteaching?

- Basisscholen
 - Leerlingen beter kunnen begeleiden
 - Leerkrachten sterker maken in het begeleiden van hun leerlingen
 - ...
- Lerarenopleiding
 - Leren van en met elkaar
 - Teach what we preach
 - Toenemende realiteit in basisscholen

Gevolgen voor leerlingen: + en -

- Kwaliteitsvollere leerervaringen
- Beter aansluiting vinden bij lesgebeuren
- Meer en sneller leren – impact op leerresultaten
- Verhoogde betrokkenheid, motivatie, beter gedrag
- Beter transfer, generalisatie en overgang van kennis
- Meer kansen tot interactie en individuele begeleiding
- Onderwijsbehoeften van IIn beter ingevuld
- Inclusie
- Verwarring over tot welke IIn zich moeten richten
- Teveel achtergrondlawaai

Gevolgen voor leerkrachten: +

- Professionele groei van leerkrachten:
 - Lkr leren van elkaar
 - Combinatie van talenten en expertises werkt versterkend
 - Lkr zekerder door verantwoordelijkheden te delen
- Kwaliteitsverbetering van de lessen
- Groei in de samenwerkingsrelatie

Gevolgen voor leerkrachten: +

- Gevoel van ondersteuning
 - Met meer goesting en passie voor de klas
 - Elkaars stand-in op moeilijke momenten
 - De werklast delen
 - Negatieve Ik kan zijn collega besmetten
- Toename in reflectieve dialoog
 - Lkn leren door samen te reflecteren over lespraktijk, samenwerking, visie op onderwijs
 - Lkn praten meer en grondiger over hun lespraktijk

Gevolgen voor leerkrachten: -

- Twijfel over capaciteiten om nog alleen voor de klas te staan
- Verlies van identiteit, individualiteit en autonomie
- Spanningen tussen TT-partners
- Toenemende tijdsinvestering
- Zeer intens om steeds met collega te staan
- Bij deeltijds TT staat één Ik soms voor dubbele klasgroep

Gevolgen voor het schoolteam: +

- School wordt lerende gemeenschap
- Ervaringen delen in team: olievlek
- Verhoogde betrokkenheid van lkn op organisatie

Sommige implicaties komen vanzelf en zijn positief, omdat ze het resultaat zijn van goede teamteaching. Sommige negatieve implicaties komen omdat er randvoorwaarden niet vervuld zijn.

Randvoorwaarden van teamteaching

- Per twee – neem elk één uitspraak
- Zit er een valkuil of succesfactor in deze uitspraak? Welke? Noteer de ‘randvoorwaarde’ in één woord of zin op de achterkant van de uitspraak
- Welke ervaring heb je hier zelf mee in je school?
- Uitwisseling in groep

Randvoorwaarden

- * *professionalisering en ondersteuning*
- * *vrij kiezen voor teamteaching?*
- * *een professionele klik*
- * *communicatie en reflectie over visie en lespraktijk*
- * *werken aan en in evenwaardigheid*
- * *tijd om te plannen en overleggen*
- * *continuïteit in de samenwerking*
- * *infrastructuur*
- * *de leerlingen in de groep*
- * *in dialoog met ouders en leerlingen*
- * **SUCCESEN VIEREN**

Kunnen teamteachers rekenen? Ja!

Ze kunnen rekenen op elkaar, op hun collega's, op hun directie...

Doelen bereikt?

- Je komt te weten wat de **meerwaarde** is van teamteaching
- Je krijgt zicht op **gevolgen** van teamteaching voor leerkrachten en het schoolteam
- Je leert de **randvoorwaarden** van teamteaching kennen
- Je verkent wat **gedeeld leiderschap** met teamteaching te maken heeft

Gedeeld leiderschap en teamteaching?

- “gedeeld leiderschap” tussen teamteachers over een klasgroep (micro-niveau)
- gedeeld leiderschap in het schoolteam heeft een impact op de randvoorwaarden van teamteaching

Gedeeld leiderschap en teamteaching?

- * *professionalisering en ondersteuning*
- * *vrij kiezen voor teamteaching?*
- * *een professionele klik*
- * *communicatie en reflectie over visie en lespraktijk*
- * *werken aan en in evenwaardigheid*
- * *tijd om te plannen en overleggen*
- * *continuïteit in de samenwerking*
- * *infrastructuur*
- * *de leerlingen in de groep*
- * *in dialoog met ouders en leerlingen*
- * **SUCCESSEN VIEREN**

Afsluiter

Wat
?
is het?

In **teamteaching** werken meerdere onderwijsprofessionals samen aan kwaliteitsvol onderwijs voor al hun leerlingen. De samenwerking situeert zich zowel in het voorbereiden en uitvoeren van lessen, als in de reflectie op hun gedeelde lesopdracht.

Co-teaching is een specifieke vorm van teamteaching tussen een gewone leerkracht en een collega met expertise over leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften.

VERSCHIJNINGSVORM

- **Modellen van teamteaching**
 - Observatiemodel
 - Coachingsmodel
 - Ondersteuningsmodel
 - Sequentieel model
 - Parallel model
 - Hoekenwerk-model
 - Interactief model
- **Samenstelling van teamteachers:** leerkrachten met leerkrachten, leerkrachten met niet-leerkrachten
- **Duurtijd:** deeltijds of voltijds, korte of lange termijn

Belangrijk! - Mix modellen, rollen en groeperingen van leerlingen maximaal en doe 'de mix' doelgericht

BEWEEGREDEKENEN

Belangrijk! - Teamteaching is geen doel op zich, wel een manier om aan kwaliteitsvol onderwijs te werken.

Scholen kiezen vooral voor teamteaching om:

- **hun leerlingen beter te kunnen begeleiden**
 - om, in een context van toenemende diversiteit, beter te kunnen inspelen op wat leerlingen (met specifieke onderwijsbehoeften) nodig hebben
 - om zorg 'in de klas' te kunnen bieden ipv 'uit de klas'
- **hun leerkrachten sterker te maken in het begeleiden van hun leerlingen**
 - om verantwoordelijkheden te delen en zo de draagkracht van leerkrachten te verhogen
 - om expertises te combineren
 - om te leren van elkaar

Overige redenen die voorkomen in Vlaamse basisscholen:

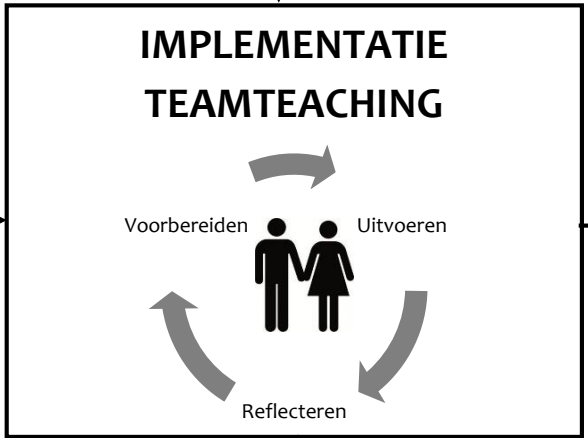
- omdat teamteaching sterk leeft in onderwijs en scholen willen verkennen of het ook iets voor hen is
- om het lesgeven in grote klasgroepen (door een toenemend lestijdenpakket maar onvoldoende lokalen om groepen te splitsen) haalbaar te maken

Lerarenopleidingen kiezen voor teamteaching om:

- de overgang van de lerarenopleiding naar klaspraktijk te verbeteren
- voldoende geschikte stageplaatsen en opgeleide mentoren te vinden

In de literatuur zijn ook volgende beweegredenen aanwezig:

- om leerkrachten zonder mandaat godsdienst te kunnen inzetten in het Katholiek onderwijs
- om een geïntegreerde curriculumhervorming te ondersteunen
- om continuïteit te garanderen voor leerlingen bij ziekte of afwezigheid van een leerkracht

RANDVOORWAARDEN

- **Professionalisering en ondersteuning:** vorming, literatuur, uitwisselmomenten, praktijkvoorbeelden, praktische hulp
- **Vrij kiezen voor teamteaching:** elk op eigen tempo, praten over drempels
- **Een professionele klik tussen teamteachers:** willen samenwerken, wederzijdse flexibiliteit, complementariteit waar mogelijk
- **Communicatie en reflectie over visie en lespraktijk**
- **Werken aan en in evenwaardigheid:** openheid, vertrouwen en respect; wisselen in rollen en taakverdeling
- **Tijd om te plannen en te overleggen:** wat wordt wanneer besproken, en hoe kan de school hierin ondersteunend zijn?
- **Continuïteit in de samenwerking:** voldoende lange termijn en niet te versnipperd
- **Infrastructuur** die verandering in klasopstelling toelaat
- **De leerlingen in de groep:** noden van kinderen, groepssamenstelling en mate van zelfstandigheid
- **In dialoog met ouders en leerlingen:** praten over het waarom en hoe van teamteaching
- **Samen successen vieren:** dit is wat mij blij maakt..., hier zijn we fier op...

IMPLICATIES

Implicaties voor leerlingen

- + Kwaliteitsvollere leerervaringen, het zorgt voor een bredere basiszorg
- + Beter aansluiting vinden bij het lesgebeuren (door verschillende leerkrachtstijlen en perspectieven)
 - + Leerlingen begrijpen de les beter door verschillende manieren van 'uitleg'
 - + Leerlingen vinden vaker een leerkracht waar ze zich goed bij voelen
- + Leerlingen leren meer en sneller
- + Impact op leerresultaten (lezen, rekenen, motorische competenties,...)
- + Verhoogde betrokkenheid, motivatie en beter gedrag
 - + Leerlingen groeien op sociaal-emotioneel vlak
 - + Leerlingen worden zelfstandiger
 - + Leerlingen krijgen een model van samenwerking te zien
- + Beter transfer, generalisatie en overgang (continuïteit in leerervaringen)
 - + Door zorg in de klas is er meer continuïteit in instructie en transfer van leerstrategieën
- + Meer kansen tot interactie en individuele begeleiding
 - + Leerlingen worden sneller geholpen
 - + Leerlingen krijgen meer oefenkansen
 - Leerlingen worden soms te snel geholpen, wat hun zelfstandigheid kan beperken
 - Sterkere leerlingen krijgen minder ondersteuning
- + Onderwijsbehoeften van leerlingen beter ingevuld
 - + Leerkrachten leren hun leerlingen en hun noden beter kennen
 - + Leerkrachten kunnen meer en beter differentiëren
- + Inclusie (erbij horen)
 - + Zorg in de klas (ipv uit de klas) werkt minder stigmatiserend
- Verwarring over tot welke leerkracht leerlingen zich moeten richten
- Teveel achtergrondlawaai in de klas is voor bepaalde leerlingen storend

Implicaties voor leerkrachten

- + Professionele groei van leerkrachten: vaardigheden, kennis, inzicht, opvattingen, gedrag, self-efficacy
 - + Leerkrachten leren van elkaar
 - + De combinatie van talenten en expertises werkt versterkend; 1 + 1 > 2
 - + Leerkrachten voelen zich zekerder door de verantwoordelijkheid te delen
- + Kwaliteitsverbetering van de lessen
- + Gevoel van ondersteuning (persoonlijk en professioneel)
 - + Leerkrachten staan met meer goesting en passie voor de klas
 - + Leerkrachten zijn elkaars stand-in op moeilijke momenten
 - + Leerkrachten delen de werklast
 - Een negatieve collega kan zijn collega 'besmetten' met negativiteit
- + Toename in reflectieve dialoog
 - + Leerkrachten leren door samen te reflecteren over hun lespraktijk, de samenwerking, hun visie op onderwijs
 - + Leerkrachten praten meer en grondiger over hun lespraktijk
- + Groei in de samenwerkingsrelatie
 - Twijfel (bij studentleraren) over capaciteiten om alleen voor de klas te staan
- Verlies van identiteit, individualiteit en autonomie om alleen beslissingen te nemen of keuzes te maken
- Spanningen tussen teamteachingspartners
- Toenemende tijdsinvestering
- Zeer intens om steeds met een collega voor de klas te staan
- Bij deeltijds teamteachen staat één leerkracht soms alleen voor een extra grote klasgroep

Implicaties voor het schoolteam

- + School wordt lerende gemeenschap
 - + Ervaringen delen over teamteaching binnen het team heeft een olievlekeffect
- + Verhoogde betrokkenheid van leerkrachten op de school als organisatie

Versrijningsvormen, beweegredenen, randvoorwaarden en implicaties van team teaching op leerling-, leraar- en schoolniveau

Pijlenschema op basis van literatuurstudie (Meirsschaut & Ruys, 2017a) en verfijnd op basis van focusgroepen met experten en ervaringsdeskundigen (waarover gerapporteerd in Meirsschaut & Ruys, 2017b)